

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ajankohtaista eläinten rekisteröinnistä

Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Tuki-infot.2022

Eläinten tunnistamiseen liittyvä lainsäädäntö

- Eläinterveyssäännöstö (EU) 2016/429 (Animal Health Law)
 - Komission delegoitu asetus (EU) 2019/2035 - pitopaikkoja ja eläinten jäljitettävyyttä koskevat säännöt
 - Komission täytäntöönpanoasetus liitteineen (EU) 2021/520
- Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 1069/2021
 - MMM:n asetus eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä (67/2022), voimaan 24.1.2022

Nautaeläinten tunnistaminen

- Nautaeläimet merkitään kiinnittämällä eläimen kumpaankin korvalehteen korvamerkki.
 - 1.1.2021 jälkeen syntyneillä naudoilla toisen korvamerkin on oltava elektroninen
- Nautaeläimet pl. biisonit on merkittävä syntymäpitopaikassaan viimeistään 20 päivän kuluessa syntymästä.
- Biisonit on merkittävä syntymäpitopaikassaan viimeistään 9 kk kuluessa syntymästä.
- Korvaavana tunnistimena voidaan teurastettavaksi lähtevälle nautaeläimelle käyttää Ruokaviraston hyväksymää punaista tilapäismerkkiä.
 - Tilapäismerkin käyttöönotto tulee ilmoittaa nautarekisteriin 7 vrk:n kuluessa
 - Merkkiin tulee kirjoittaa eläimen EU-tunnus

Nautojen rekisteri-ilmoitukset

- Vaatimukset säilyvät ennallaan eli rekisteri-ilmoitukset on tehtävä 7 päivän kuluessa tapahtumasta
 - Nautaeläimen syntymää ja kuolemaa koskevat tiedot
 - Tieto nautaeläimen siirrosta, hallinnan muutoksesta ja kuolleen eläimen hävitystavasta
 - Tieto nautaeläimen katoamisesta ja kadonneen eläimen löytymisestä
 - Teurastamon on ilmoitettava eläimen tunnistuskoodi, noutopäivä pitopaikasta ja teurastuspäivä sekä ruhopaino
 - Hävityslaitoksen on ilmoitettava tiedot kuolleiden märehitijöiden vastaanottamisesta laitokseen

Uudet asiat

- Sisämarkkinoilla käytettävä nautapassi on edelleen käytössä. Sillä ei enää ole 14 vrk voimassaoloaikaa, vaan se on voimassa niin pitkään kuin eläin on saman toimijan hallussa samassa pitopaikassa.
- Elektronisen tunnisteiden tyyppi ja sijainti lisätään naudatietoihin nautarekisterissä.
- Entinen eläinluettelo nyt nimellä pitopaikan kirjanpito.
 - Rekisteriin määräajan sisällä tehdyillä ilmoituksilla voi kuitata kirjanpitovaatimuksen ko. asioista

Lammas- ja vuohieläinten tunnistaminen

- Lammas- ja vuohieläimet merkitään kiinnittämällä eläimen kumpaankin korvalehteen korvamerkki.
 - Toisen tavanomaisen korvamerkin voi korvata elektronisella korvamerkillä, injektoitavalla transponderilla (mikrosiru) tai pötsiboluksella. Elektroninen tunnistin on pakollinen toisena tunnistimena mikäli lammas- tai vuohi siirretään jäsenvaltioiden välillä.
 - Lammas- ja vuohieläimet jotka on tarkoitus teurastaa ennen 12 kuukauden ikää, on merkittävä ainakin toiseen korvalehteen kiinnitettävällä tavanomaisella korvamerkillä.
- Lammas- ja vuohieläimet on merkittävä syntymäpitopaikassaan **viimeistään 90 päivän kuluessa syntymästä. Huom! Merkitsemisen ikäraja on muuttunut 1.1.2022 lähtien ja koskee siitä lähtien syntyneitä eläimiä.** Ennen 1.1.2022 syntyneet eläimet on merkittävä viimeistään 6 kuukauden kuluessa syntymästä.

Lammas- ja vuohieläinten tunnistaminen

- Korvaavana tunnistimena voidaan teurastettavaksi lähtevälle lammas- ja vuohieläimelle käyttää **punaista tilapäismerkkiä**
 - jos teurastettavaksi lähtevän lammas- ja vuohieläimen **tunnistimista toinen on pudonnut, vaurioitunut tai tullut lukukelvottomaksi** ajallisesti niin lähellä teuraskuljetuksen lähtöä pitopaikasta, että korvaavan tunnistimen toimittaminen perille pitopaikkaan ei ole enää mahdollista.
 - tilapäismerkkiä ei kuitenkaan saa käyttää, jos eläimellä ei ole ainuttakaan tunnistinta
 - tilapäismerkin käyttöönotto tulee ilmoittaa lammas- ja vuohirekisteriin 7 vrk:n kuluessa
 - tilapäismerkkiin tulee kirjoittaa eläimen EU-tunnus
- Tunnistimet tulee olla Ruokaviraston hyväksymiä.

Lammas- ja vuohieläinten rekisteri-ilmoitukset

- Lammas- ja vuohieläimen syntymäilmoitus tulee tehdä **90 päivän kuluessa syntymästä tai ennen sitä mikäli eläin siirretään syntymäpitopaikastaan. Huom! Rekisteröimisen ikäraja on muuttunut 24.1.2022 lähtien ja koskee siitä lähtien syntyneitä eläimiä.** Ennen 24.1.2022 syntyneet eläimet on rekisteröitävä viimeistään 6 kuukauden kuluessa syntymästä.
 - Syntymäilmoituksen yhteydessä on ilmoitettava eläimen sukupuoli, rotu, emän tunnistimen tunnistuskoodi ja eläimen käyttötarkoitus.
 - Poikimisilmoituksessa on ilmoitettava myös kuolleina syntyneet ja ne, jotka ovat syntyneet elävinä, mutta ovat kuolleet ennen kuin niistä on tehty syntymäilmoitusta eli emän poikimisilmoitusta.

Lammas- ja vuohieläinten rekisteri-ilmoitukset

- Lammas- ja vuohieläimen siirrosta (sis. poistot), hallinnan muutoksesta ja kuolleesta eläimestä sekä sen hävitystavasta 7 päivän kuluessa tapahtumasta.
- Lammas- ja vuohieläimen katoamisesta ja kadonneen eläimen löytymisestä on ilmoitettava 7 päivän kuluessa tapahtumasta.
- Teurastamon on ilmoitettava eläimen tunnistimen tunnistuskoodi, noutopäivä, teurastuspäivä sekä ruhopaino 7 päivän kuluessa tapahtumasta.
- Hävityslaitoksen on ilmoitettava tiedot kuolleiden märehitijöiden vastaanottamisesta laitokseen 7 päivän kuluessa tapahtumasta.

Lammas- ja vuohieläinten pitopaikan kirjanpito (ent. eläinluettelo)

- Pitopaikassa pidettävien eläinten lajit, lukumäärät sekä tunnistusmerkittyjen eläinten osalta tunnistetiedot
- Lammas- ja vuohieläinten syntymäaika, kuolinpäivä, teurastuspäivä, katoamispäivä
- Tiedot eläinten siirroista pitopaikkaan ja pitopaikasta päivämäärineen ja pitopaikkatunnuksineen
- Lammas- ja vuohieläinten siirrot niiden pitopaikkaan ja pitopaikasta päivämäärineen ja pitopaikkatunnuksineen
- **Elektronisen tunnisteiden tyyppi ja sijainti, jos eläimessä on tällainen tunniste**
- **Jokaisen tunnistimella merkityn eläimen alkuperäinen tunnistuskoodi, jos sitä on muutettu, sekä muutoksen syy**
- Tiedot on kirjattava sähköisessä muodossa tai paperilla. Jos toimija ilmoittaa vastaavat tiedot rekisteriin rekisteri-ilmoituksille säädetyssä määräajassa, toimijan ei tarvitse erikseen pitää kirjaa.

Sikaeläinten tunnistaminen

- Sikaeläimet merkitään tatuoinnilla eläimen korvalehteen tai reiden ulkopintaan tai kiinnittämällä eläimen korvalehteen tavanomainen korvamerkki tai **elektroninen korvamerkki**.
 - Siirtymäaika nykyisille tunnistimille on 20.4.2023 asti jonka jälkeen on käytettävä Ruokaviraston hyväksymiä tunnistimia
- Sikaeläin merkitään ennen siirtämistä syntymäpitopaikasta, kuitenkin **viimeistään 9 kuukauden kuluessa syntymästä**. Jos sikaeläin kuuluu hyväksytyyn tuotantoketjuun, se merkitään ennen siirtämistä tuotantoketjun ulkopuolelle, kuitenkin viimeistään 9 kuukauden kuluessa syntymästä.

Sikaeläinten merkitsemiseen käytettävä tunnus

- Eläinterveyssäännöstössä ja eläintunnistuslaissa on säädetty että sikojen merkitsemiseen on käytettävä pitopaikkatunnusta.
 - Eläinterveyssäännösten 52 art. mukaan siat tulisi merkitä syntymäpitopaikan tunnuksella tai hyväksytyn tuotantoketjun viimeisen pitopaikan tunnuksella.
 - Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin laissa on 11 § säädetty että tatuoinnissa tai korvamerkissä on oltava eläimen syntymäpitopaikan yksilöllinen rekisterinumero tai Ruokaviraston hyväksymän tuotantoketjun viimeisen pitopaikan yksilöllinen rekisterinumero.
 - Lisäksi teuraaksi menevät siat on merkittävä pitopaikan merkintätunnuksella (teurasmerkintä).
- **MMM:n ja Ruokaviraston linjaus 7.2.2022**
 - **sikojen merkitsemiseen voidaan pitopaikkatunnuksen sijaan käyttää pitopaikkakohtaista merkintätunnusta.**

Sikaeläinten tunnistaminen

- Lisäksi sikaeläin merkitään aina ennen teuraskuljetukseen luovuttamista; tatuoimalla lähtöpitopaikan merkintätunnus eläimen keskiselän tai kyljen alueelle keskilinjan molemmille puolille (teurasmerkintä).
- Jos eläin luovutetaan teuraskuljetukseen suoraan syntymäpitopaikasta tai hyväksytyin tuotantoketjun pitopaikasta 9 kuukauden kuluessa syntymästä, riittää, että eläin merkitään vain teurasmerkinnällä.
- **Huom! Merkitsemisen ikäraja koskee 21.4.2021 lähtien syntyneitä sikoja**
- Käytettävät tunnistimet tulee olla Ruokaviraston hyväksymiä.

Sikaeläinten rekisteri-ilmoitukset

- Sikaeläimen siirrosta, hallinnan muutoksesta ja kuolleen eläimen hävitystavasta 7 päivän kuluessa tapahtumasta.
- Sikaeläimen katoamisesta ja kadonneen eläimen löytymisestä on ilmoitettava 7 päivän kuluessa tapahtumasta.
- Teurastamon on ilmoitettava eläinten noutopäivä pitopaikasta ja tunnistimen tunnistus-koodi 7 päivän kuluessa tapahtumasta.

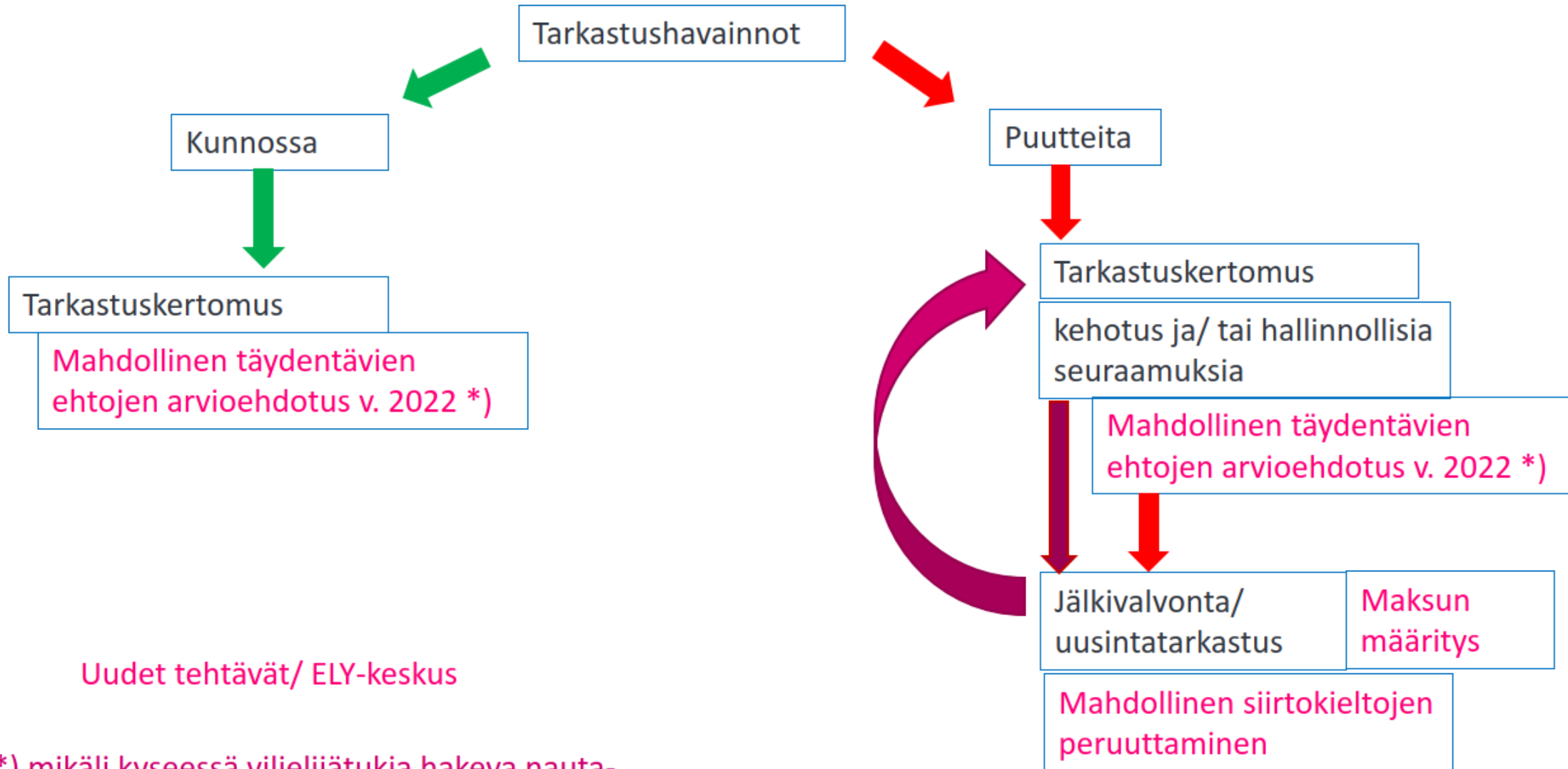
Sikaeläinten rekisteri-ilmoitukset

- Sikaeläinten pitopaikkakohtainen toimijan eläinmäärä on ilmoitettava jokaisen kalenterikuukauden osalta seuraavasti:
 - pitopaikassa elävänä tai kuolleena syntyneiden porsaiden yhteismäärä
 - pitopaikassa kuolleiden porsaiden yhteismäärä, kuolleena syntyneet mukaan luettuna
 - pitopaikassa kuolleiden emakoiden, karjujen, nuorten siitossikojen ja lihasikojen lukumäärä
 - pitopaikassa olevien emakoiden, karjujen, nuorten siitossikojen, lihasikojen ja porsaiden tai minisikojen lukumäärät ryhmittäin jokaisen kalenterikuukauden 1. päivänä seuraavasti:
 - tammi-, helmi-, maaliskuu- ja huhtikuun osalta viimeistään 31.5.
 - touko-, kesä-, heinä- ja elokuun osalta viimeistään 30.9.
 - syys-, loka-, marras- ja joulukuun osalta viimeistään 31.1.

Sikaeläinten pitopaikan kirjanpito (ent.eläinluettelo)

- Pitopaikassa pidettävien eläinten lajit ja kuukauden ensimmäisen päivän lukumäärät
- Sikojen syntymät ja kuolemat eläinryhmittäin
- Sikaeläinten teurastuspäivä, **katoamispäivä**
- Sikaeläinten siirrot niiden pitopaikkaan ja pitopaikasta päivämäärineen ja pitopaikkatunnuksineen
- **Elektronisen tunnisteen tai tatuoinnin tyyppi ja sijainti, jos eläimessä on tällainen tunniste tai tatuointi**
- Jokaisen tunnistimella merkityn eläimen alkuperäinen tunnistuskoodi, jos sitä on muutettu, sekä muutoksen syy.
- Tiedot on kirjattava sähköisessä muodossa tai paperilla. Kirjanpito on säilytettävä 3 vuotta.
- Esitettävä pyydettyä viranomaisille

Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaprosessi

Uudet tehtävät/ ELY-keskus

*) mikäli kyseessä viljelijätukia hakeva nauta-, lammas-, vuohi- ja/ tai sikaeläinten pitäjä

Hallinnolliset seuraamukset (pakkokeinot)

Eläintunnistuslaki

Ei-rangaistusluonteiset

- Määräys
- Kielto ja rajoitus
- Muu hallinnollinen toimenpide (esim. eläimen lopettaminen)
- Rekisteröinnin peruuttaminen
- Uhkasakko ja teettämisuhka

Rangaistusluonteiset

- Seuraamusmaksu
- Liikennevirhemaksu

Mikä on seuraamusmaksu?

- Rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus
- Perustuu hallintopäätökseen.
- Rinnastettavissa rikosoikeudelliseen rangaistukseen.
- Soveltuu etenkin tapauksiin, joissa velvoitteiden rikkominen on helposti näytettävissä toteen, eikä selvittäminen edellytä tutkinnallisia toimivaltuuksia.
- Rangaistaan jo tehdystä teosta tai velvollisuuden laiminlyönnistä.
- Voidaan määrätä luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle.
- Tuomitaan maksettavaksi valtiolle.

Mitkä teot tai laiminlyönnit voivat olla maksun määräämisen perusteena?

Lueteltu eläintunnistuslain 36 §:ssä:

1. laiminlyö 3–6 ja 19 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden;
2. laiminlyö 7 §:ssä säädetyn tietojen kirjaamis- ja säilytysvelvollisuuden;
3. laiminlyö 8–15 §:ssä säädetyn merkitsemisvelvollisuuden;
4. harjoittaa 16 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa edellyttävää toimintaa ilman lupaa;
5. siirtää 18 §:ssä tarkoitettuja eläimiä jäsenvaltioiden välillä ilman vaatimustenmukaista tunnistus- tai siirtoasiakirjaa.

Maksun määrä

- Seuraamusmaksun suuruus on 300–5000 euroa.
- Voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä,
 - jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.
 - Maksun määrääminen asteikkoa pienempänä tulisi kuitenkin olla poikkeuksellista.
- Enimmäismäärää ei voi ylittää.
- Harkinta on aina tapauskohtaista kokonaisarviointia. ”Otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, vahingollisuus ja toistuvuus.”
 - Valvontaviranomaisilla on käytössään koko säädöksessä mainittu seuraamusmaksuasteikko.

Jälkitarkastus / uusintakäynti

- Valtioneuvoston maksuasetukseen on lisätty eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan uusintatarkastuksiin maksullinen suorite 150 €.
- [Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja... 1259/2021 - Sädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)
- Maksu peritään valvonta-asetuksen (2017/625) 79 art 2 kohdan c alakohdan nojalla tehdystä eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan uusintatarkastuksesta

Pakolliset maksut

2. Toimivaltaisten viranomaisten on perittävä maksuja kattaakseen seuraavista aiheutuvat kustannukset:

c) virallinen valvonta, jota ei alun perin suunniteltu ja joka

i) on ollut tarpeen tämän asetuksen mukaisesti suoritettun virallisen valvonnan yhteydessä havaitun saman toimijan säännösten noudattamatta jättämistä koskevan tapauksen vuoksi; ja

ii) on suoritettu säännösten noudattamatta jättämistä koskevan tapauksen laajuuden ja vaikutuksen arvioimiseksi tai sen todentamiseksi, että tällainen todettu säännösten noudattamatta jättäminen on korjattu.

Uusi nautarekisteri

- Uusi nautarekisteri otettiin käyttöön 27.4.2022.
- Käyttöönottoa edelsi käyttökatko.
 - Käyttökatkoon tuli varautua tekemällä kaikki mahdolliset ilmoitukset ja korvamerkkilaukset ennen katkon alkamista, myös sellaisissa tilanteissa, joissa ilmoitusaikaa oli vielä jäljellä.
 - Nautarekisterin puhelinasiakaspalvelu ja sähköiset asiointikanavat, kuten Minun Maatilani tai Anelma, eivät olleet käytettävissä katkon aikana.
 - Tarvittaessa ilmoituksen pystyi käyttökatkon aikana tehdä lomakkeella sähköpostitse tai postin kautta.
 - **Suomi.fi-valtuudet tuli antaa viimeistään 25. huhtikuuta**, jotta ilmoitusten tekeminen ja tietojen selaus jatkuvat uuden nautarekisterin käyttöönoton jälkeen ilman katkoja.

Nutarekisterin asiakaspalvelun yhteystiedot muuttuvat

- Nutarekisterin asiakaspalvelu:
 - Puhelinnumero: 0295 205 300 (puhelinasiointi aukesi 27.04.2022)
 - Sähköpostiosoite: nutarekisteri@ruokavirasto.fi
 - Postiosoite: Nutarekisteri/Ruokavirasto, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
- Lisää tietoa:
<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/nautaelaimet/uutiset/uusi-nutarekisteri-otetaan-kayttoon-27.-huhtikuuta/>

Lisätietoja

- Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä
<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211069>
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220067>
- MMM:n tiedote asetus eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä
https://mmm.fi/-/asetus-elainten-tunnistamisesta-ja-rekisteroinnista-voimaan?fbclid=IwAR0AdoneizP4kd96ll40_DqEETPM4ye1Nfc0fLbysBRs0ohyVSuc6UCE2og

Yhteystiedot

Pohjanmaan ELY-Keskus

- Kristiina Valliovuo kristiina.valliovuo@ely-keskus.fi
- Theresa Hagnäs theresa.hagnas@ely-keskus.fi
- Jan Asplund jan.asplund@ely-keskus.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-Keskus

- Pirjo Passi pirjo.passi@ely-keskus.fi
- Teija Lauri teija.lauri@ely-keskus.fi
- Henna Säävälä henna.saavala@ely-keskus.fi
- Päivi Salonen paivi.salonen@ely-keskus.fi
- Anne Koskinen anne.koskinen@ely-keskus.fi

KIITOS!

Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus